

Case 1: Het grapje dat bleef hangen

Context

Informele omgang tussen collega's op de werkvloer, buiten het directe werk om.

Scenario

Piet staat bij de koffieautomaat en vertelt enthousiast over zijn weekend. Hij is met vrienden naar een concert van K3 geweest. Hij straalt terwijl hij praat. Hij is al jaren fan en had een fantastische avond gehad.

Een collega reageert met een grap: "Ik zie jou al in een regenboogjurkje staan." Een paar mensen lachen hardop. Piet lacht mee, automatisch. Van binnen voelt hij zich ongemakkelijk, maar hij wil het moment niet groter maken.

Later die dag hangt er bij het koffiezetapparaat een AI-bewerkte foto. Piet in een regenboogjurk. Het is duidelijk bedoeld als grap. Mensen blijven even staan, lachen, maken nog een opmerking.

Piet voelt zich klein. Wat voor hem iets oprechts was, is veranderd in iets waar hij geen controle meer over heeft. Hij zegt niets, maar trekt zich terug. De rest van de dag praat hij zo min mogelijk. Als hij in de auto terug naar huis zit besluit hij op zijn werk niets persoonlijks meer te delen.

Discussie vragen

1. Heb je zelf weleens een grapje gemaakt waar je later toch spijt van had.
2. Wanneer zie je aan iemand dat lachen niet betekent dat het oké is?
3. Wat had jij kunnen doen als omstander?
4. Wat doet dit met vertrouwen in een team?
5. Wat maakt het lastig om hier grenzen te stellen?

Woordenboek

Sociale veiligheid - Je veilig voelen om jezelf te zijn en je uit te spreken zonder angst voor negatieve gevolgen.

Hanab Veiligheidsdag 2026 – Iedereen Veilig Thuis

Case 2 – De verkeerde kabel

Context

In een weiland liggen meerdere ondergrondse hoogspanningsverbindingen van 150 kV naast elkaar. In deze verbindingen zijn crossbondingsboxen geplaatst. Voor dit werk gelden procedures om te voorkomen dat er aan een installatie onder spanning wordt gewerkt.

Scenario

Mark is monteur. Hij werkt al jaren aan ondergrondse kabelverbindingen. Een week voor de werkzaamheden is er een schouw geweest door de werkverantwoordelijke van de netbeheerder, de uitvoerder van Hanab en een monteur van een nevenaannemer. Ter plaatse is vastgesteld waar de juiste crossbondingsbox ligt. De locatie is besproken, maar niet met een piket gemarkeerd in het veld.

Op de dag van uitvoering wordt de dagstart digitaal gedaan, want niet iedereen is al op locatie. Het werkplan wordt besproken. De werkverantwoordelijke gaat ervan uit dat iedereen nu voldoende weet wat er moet gebeuren.

Na de dagstart gaat Mark het weiland in. Hij ziet meerdere circuits naast elkaar lopen. Het beeld komt hem bekend voor. Hij herkent de situatie van eerdere projecten. Samen met de kabelvakman van Hanab stemt hij af waar zij gaan werken en begint met het vrij graven van de crossbondingsbox. Wanneer Mark de aardkabel loshaalt, ziet hij plots een vonk. Het is een kort moment, maar hij schrikt zich dood. Dit klopt niet. Hij stopt meteen met werken en stapt achteruit.

De werkverantwoordelijke wordt gebeld en komt ter plaatse. Hij kijkt naar de situatie en stelt vast dat Mark aan de verkeerde verbinding heeft gewerkt. Niet aan de spanningsloos gemaakte kabel, maar aan een naastliggende verbinding die nog onder spanning stond. De juiste locatie ligt slechts enkele meters verderop.

Mark voelt de spanning nog in zijn lijf. Hij beseft dat hij is uitgegaan van herkenning en aannames. Dat het logisch leek, maar niet was gecontroleerd.

Discussie vragen

1. Waar zie jij aannames ontstaan in dit verhaal?
2. Heb jij zelf weleens vertrouwd op herkenning?
3. Wat doet tijdsdruk met je scherppte?
4. Wanneer zou jij zijn gestopt?
5. Wat heb jij nodig om zeker te weten dat iets veilig is?

Woordenboek

Crossbondingbox – Kast waarin kabels elektisch met elkaar verbonden zijn.

Circuit – Een complete kabelverbinding waar spanning op kan staan.

Schouw – Voorafgaande inspectie van de werklocatie.

Piket – Paaltje om een exacte locatie te markeren.

Case 3 – Het touw dat niemand zag

Context

Werkzaamheden langs een fietspad in de openbare ruimte, bij het terughalen van een lier uit een geboorde mantelbuis.

Scenario

Jesse is voorman. Het werk loopt uit en de planning staat onder druk. Met de hand lukt het niet om de lier terug te halen. Jesse besluit een shovel te gebruiken. Het voelt als een praktische oplossing. Het touw wordt op kniehoogte bevestigd.

Langs de werkplek loopt een fietspad. Een bus staat foutgeparkeerd en belemmert het zicht enigszins. Onhandig, maar daar is niet zoveel aan te doen. Hij vraagt zijn collega Johan om op de uitkijk te staan. Johan houdt zowel de shovel als eventueel verkeer in de gaten. Het werkt prima.

Dan gaat het plotseling mis. Net als Johan de shovel een aanwijzing geeft komt er een fietser op een elektrische fiets hard aanrijden. Door de bus ziet de fietser het touw te laat. De fietser rijdt er vol in en valt hard. Bewegingsloos blijft de fietser liggen. Hij blijkt meerdere ribben gebroken te hebben.

Jesse rent ernaartoe. Hij voelt zich enorm schuldig, hoe kon dit nou gebeuren.

Discussie vragen

1. Hoe had dit ongeluk voorkomen kunnen worden?
2. Wanneer kies jij voor een snelle oplossing?
3. Wat betekent werken in de openbare ruimte?
4. Wanneer had jij het werk stilgelegd? Of een andere keuze gemaakt?
5. Hoe ga je om met druk van planning?

Woordenboek

Lier – Mechanisch apparaat om zware lasten te trekken.

Shovel – Grondverzetmachine met laadbak.

Mantelbuis – Beschermbuis voor kabels.

Case 4 – De veilige zone bestond niet

Context

Bij boorwerkzaamheden worden zware buisdelen van bijna tien ton gehesen om een staal in staal boorstreng te lassen. Het hijsen gebeurt met een grondverzetmachine met beperkte hijsfunctie. Dit zou volgens de regels net moeten kunnen.

Scenario

Michel is een ervaren lasser. Hij werkt al jaren in dit vak en heeft veel situaties meegemaakt. Vandaag is het een prachtige zonnige dag en de klus stelt niet zoveel voor. Die ochtend waren er problemen met de grondverzetmachine. Een externe reparateur is langsgelkomen en heeft de machine ter plekke gerepareerd. Er is een korte test gedaan. Alles leek weer te werken.

Michel staat in het zonnetje te wachten tot hij kan beginnen met lassen. Hij geniet even. Geen stress, geen haast. Hij staat immers buiten de 'line of fire.' De machinist pakt het volgende buisdeel op. Het weegt 9,6 ton en hangt aan een hijsstrop. Michel kijkt toe. Dan gebeurt er iets vreemds. De last beweegt anders dan normaal. Ongecontroleerd. Alsof de machine even zijn kracht verliest. In een fractie van een seconde zwaait het buisdeel richting de al geprefabriceerde boorstreng.

Michel ziet het gebeuren, schrikt en springt weg. Hij voelt de adrenaline door zijn lijf schieten. Het buisdeel raakt met een harde klap de boorstreng. Dit ging net goed. Michel staat te trillen op zijn benen. Hij weet: dit had heel anders kunnen aflopen...

Discussie vragen

1. Hoe had deze situatie voorkomen kunnen worden?
2. Wanneer voel jij je veilig, en waarop baseer je dat gevoel?
3. Heb je zelf weleens gedacht dat je veilig was/stond, terwijl dat niet zo bleek?
4. Wat doet mooi weer en wachten met je alertheid?
5. Hoe ga jij om met materieel dat 'gerepareerd'?

Woordenboek

Grondverzetmachine – Machine voor graaf- en verplaatswerk.

Hijsstrop – Band of kabel om zware lasten te hijsen.

Boorstreng – Samengestelde buisconstructie voor boorwerk.

Hanab Veiligheidsdag 2026 – Iedereen Veilig Thuis

Case 5 - Eén stap te ver

Context

Het is winter en er wordt gewerkt in een smalle sleuf met kabels en buizen. In de sleuf ligt sneeuw, waardoor de ondergrond slecht zichtbaar is.

Scenario

Karin is uitvoerder. Hoewel het vrijdagmiddag is en de week er bijna op zit, wil ze nog even in de sleuf laten zien wat de impact is van een voorgestelde wijziging van de opdrachtgever. De sleuf is smal en biedt weinig ruimte om te staan of te bewegen. Door de sneeuw kan Karin niet goed zien waar ze haar voeten neerzet.

Ze draagt haar PBM's en stapt de sleuf in. De kabels en een HDPE-buis liggen dicht op elkaar. Karin kiest ervoor om op de besneeuwde HDPE-buis te gaan staan. Ze weet dat dit glad kan zijn, maar heeft op dat moment geen realistisch alternatief binnen de smalle sleuf. Wanneer ze haar gewicht verplaatst, glijdt ze weg. Ze valt hard en komt met haar rechterzijde terecht op een handhole met een stalen deksel. In een reflex draait ze haar lichaam, waardoor ze voorkomt dat ze met haar hoofd terechtkomt. Ze voelt een scherpe pijn.

Collega's schieten te hulp. Ze kijken of Karin zelf kan opstaan. Dat lukt moeizaam. Ze wordt geholpen en op een rijdende stoel gezet. Na overleg besluit Karin zelf naar huis te rijden. Op dat moment lijkt dat de snelste en minst ingewikkelde oplossing.

Tijdens het rijden merkt ze dat dit geen goed idee is. De pijn neemt toe en bewegen gaat moeilijk. Ze besluit toch maar direct door te rijden naar de huisarts. Daar blijkt hoe ernstig het letsel is. Karin heeft ribben gekneusd en gebroken.

Discussie vragen

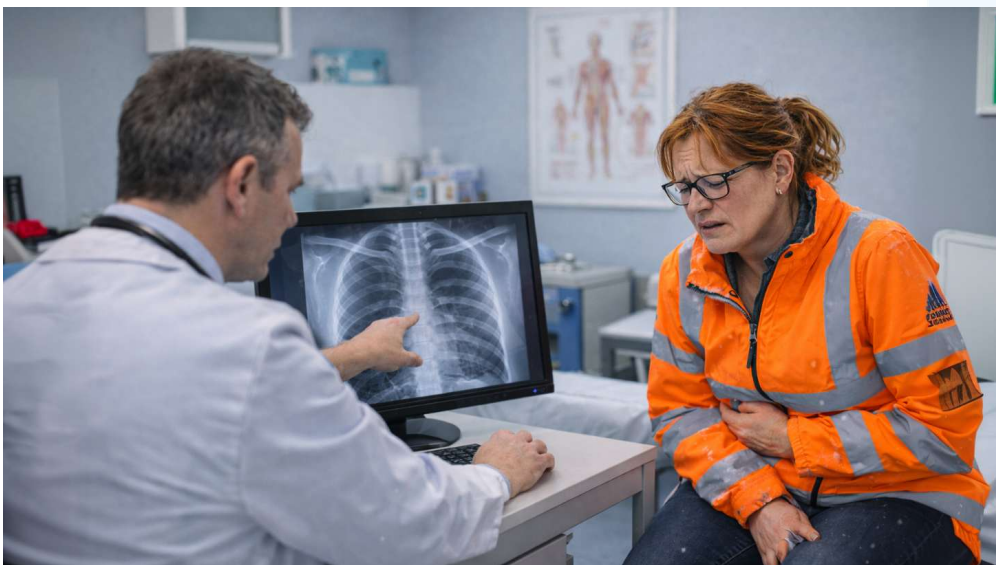
1. Hoe had dit ongeval voorkomen kunnen worden?
2. Had jij anders gehandeld dan Karin of haar collega's?
3. Heb je zelf weleens gedacht: dit doe ik vaker, dit kan wel?
4. Had er vanuit kantoor een andere keuze gemaakt moeten worden door de sneeuw?
5. Hoe ga jij om met letsel bij jezelf of een collega?

Woordenboek

Handhole – Behuizing voor ondergrondse kabels.

HDPE-buis – Gladde kunststofbuis.

PBM's – Persoonlijke beschermingsmiddelen.

Hanab Veiligheidsdag 2026 – Iedereen Veilig Thuis

Case 6 – Een verrassing voor de volgende

Context

In een gebouw worden plafonds geopend voor werkzaamheden aan de brandmeldinstallatie.

Scenario

Zoë werkt aan het plafond. Ze opent voorzichtig een plafondplaat. Ze verwacht stof, misschien wat isolatie. Dat hoort er natuurlijk bij.

Wat ze niet verwacht, is wat er bovenop ligt. Zodra de plaat loskomt, valt er een fors stuk sprinklerleiding naar beneden. Het suist langs haar hoofd en slaat hard op de vloer. Zoë staat verstijfd. Ze voelt haar hart bonzen. Als ze tien centimeter naar rechts had gestaan, was het raak geweest.

Later blijkt wat de oorzaak was. Bij eerdere werkzaamheden had iemand rommel en materiaal boven op de plafondplaten laten liggen. Dat is nooit opgeruimd. Niemand heeft erbij stilgestaan dat hier later weer iemand moest werken.

Dit bijna-ongeval had Zoë niet kunnen voorkomen. De onveilige situatie was al eerder ontstaan.

Discussie vragen

1. Hoe had deze gevaarlijke situatie voorkomen kunnen worden?
2. Heb je zelf weleens gedacht: dit ruim ik later wel op?
3. Voor wie kan jouw rommel later gevaarlijk zijn?
4. Hoe controleer jij een werkplek die je overneemt?
5. Wat betekent veilig werken voor collega's die na jou komen?

Woordenboek

Sprinklerleiding – Leiding van een automatische brandblusinstallatie.

Hanab Veiligheidsdag 2026 – Iedereen Veilig Thuis

Case 7 – Van grote hoogte

Context

Werkzaamheden in een hoog gebouw waar een personenlift wordt verhoogd.

Scenario

Patricia staat te wachten bij de lift. Ze kijkt omhoog, zoals ze wel vaker doet. Dan hoort ze een scherp geluid. Een metalen moer suist langs haar hoofd en slaat op de vloer.

Ze schrikt hevig. Als ze een stap anders had gestaan, was het raak geweest. Ze voelt boosheid en angst tegelijk.

Later blijkt dat boven haar gewerkt werd aan het verhogen van de lift.

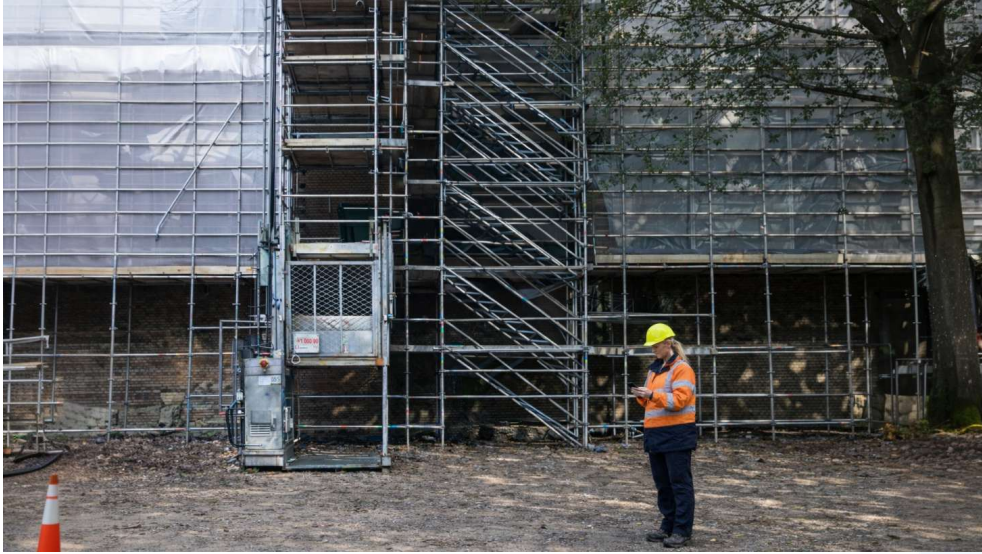
Er was op dat moment nog geen crashdeck geplaatst.

Discussie vragen

1. Wat ging hier niet goed?
En hoe had deze gevaarlijke situatie voorkomen kunnen worden?
2. Wanneer is een helm niet genoeg?
3. Heb jij zelf weleens onder werk door gelopen?
4. Welke maatregelen hadden hier genomen moeten worden?
5. Wat had er kunnen gebeuren bij een voorwerp dat van grote hoogte valt?

Woordenboek

Crashdeck – Tijdelijke vloer die vallende objecten opvangt.

Case 8 – Jos weet vast wel wat hij doet

Context

Onderhoud aan een elektrische installatie volgens vaste procedures voor veiligstellen.

Scenario

Christian is junior monteur. Hij werkt samen met Jos, een zeer ervaren collega. Hij is technisch sterk, snel en behoorlijk aanwezig. Iedereen weet dat hij geen tegenspraak duldt. Discussie vertraagt alleen maar, is de ongeschreven regel.

Jos schakelt de installatie uit en loopt meteen door naar de volgende stap. Christian ziet het meteen: Jos controleert niet of de installatie echt spanningsloos is. Hij voelt een steek in zijn buik. Dit klopt eigenlijk niet.

Even overweegt hij iets te zeggen. Maar zijn gedachten gaan razendsnel. Jos doet dit al jaren zo. Hij zal het vast weten. Bovendien heeft hij hem eerder fel zien reageren op vragen. Hij slikt zijn twijfel in en zegt niets.

Tijdens het werk blijkt dat er inderdaad nog spanning op een deel van de installatie staat. Het gaat maar net goed. Er gebeurt geen ongeluk, maar het had heel anders kunnen lopen.

Later, als de rust is teruggekeerd, blijft het bij Christian knagen. Hij kan zichzelf wel voor zijn kop slaan. Hoe kan hij nou met eigen ogen zien dat iets gevaarlijk is, en toch niets zeggen?

Hij wist het. En toch zweeg hij.

Discussie vragen

1. Heb je zelf weleens achteraf gedacht: ik had iets moeten zeggen?
2. Wat weerhoudt jou ervan om collega aan te spreken?
3. Hoe voelt het om twijfel in te slikken?
4. Wat heb jij nodig om wél je mond open te doen?
5. Wat kunnen we met elkaar afspreken om situatie als deze binnen ons team te voorkomen?

Woordenboek

Veiligstellen – Zorgen dat een installatie veilig is om aan te werken.

Hanab Veiligheidsdag 2026 – Iedereen Veilig Thuis